

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

Ο ρατσισμός ως φαινόμενο δεν είναι κάτι καινούργιο. *Αντίθετα*, από τις πρώτες κιόλας κοινωνίες (βλ. αρχαίοι Έλληνες) οι άνθρωποι ήταν χωρισμένοι σε ομάδες και διαχώριζαν τους «δικούς» τους από τους «άλλους». Ο ρατσισμός αντιπροσωπεύει την επίκτητη τάση των ανθρώπων να εντάσσονται σε ομάδες και κατ' επέκταση, να διαχωρίζονται σε ανώτερους και κατώτερους, διακρινόμενοι από το χρώμα του δέρματος, την εθνικότητα, τη θρησκεία, τις ιδιαίτερες ικανότητες κλπ.

Ειδικά στη σημερινή κοινωνία όπου συμβιώνουν άνθρωποι πολλών διαφορετικών εθνικοτήτων, οικονομικοί μετανάστες, πρόσφυγες, ΑΜΕΑ, ψυχικά ασθενείς κλπ. οι περιπτώσεις ρατσισμού και άνισης μεταχείρισης βρίθουν. Η διαφορετικότητα μιας ομάδας την οδηγεί σε μία διακριτή κατηγορία, η οποία με τη σειρά της εξαναγκάζεται σε μια υποτελή διαβίωση, καθώς τις περισσότερες φορές της προσάπτεται μια υποτιθέμενη κατωτερότητα ή επικινδυνότητα. *Επομένως*, θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε πως ο όρος ρατσισμός αναφέρεται στις πράξεις, τις συμπεριφορές και τους λόγους (από πρόθεση ή όχι) εκ μέρους μιας μερίδας ανθρώπων εναντίον όσων είναι «διαφορετικοί».

Δυστυχώς, ο ρατσισμός δεν αφορά μόνο στους ενήλικες, αλλά και στα παιδιά και τους εφήβους, ιδιαίτερα στους κόλπους της σχολικής κοινότητας. Αυτό συμβαίνει διότι οι προκαταλήψεις και οι γενικεύσεις της κοινωνίας μας διαμορφώνουν αντίστοιχες περιθωριοποιήσεις στο σχολικό περιβάλλον, αποτελώντας καθρέπτη της κοινωνίας μας.

Σε όλα τα δημόσια σχολεία της Ελλάδας βρίσκονται παιδιά που είναι «διαφορετικά» ως προς τη γλώσσα, τα ήθη και τα έθιμα, τις αξίες και τις ιδέες, τις ειδικές ικανότητες, τις μαθησιακές δυσκολίες, τις μαθησιακές επιδόσεις κλπ. Είναι εκείνα τα παιδιά που κατά κύριο λόγο πέφτουν θύματα άμεσου ή έμμεσου ρατσισμού και περιθωριοποίησης. Σε πολλές περιπτώσεις, μάλιστα, ο ρατσισμός αυτός εκφράζεται με σωματική βία, απειλές, υβριστικά σχόλια ή λεκτική βία.

Οι ψυχολογικές και κοινωνικές επιπτώσεις του ρατσισμού είναι αναρίθμητες και πλήττουν όλες τις πλευρές ανεξαιρέτως. Το παιδί – θύμα του ρατσισμού βιώνει χλευασμό, εμπαιγμό, ανασφάλεια και επαγγελματικό αποκλεισμό αργότερα, καθώς δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις της σχολικής διαρροής και της ατελούς φοίτησης εκ μέρους του παιδιού που υφίσταται τον ρατσισμό. Κλείνεται στον εαυτό του και γίνεται καχύποπτο και εσωστρεφές, χάνοντας έτσι το αίσθημα της αυτοεκτίμησης.

Ο θύτης, πέραν των προβλημάτων συμπεριφοράς που τον χαρακτηρίζουν, μακροπρόθεσμα χάνει την ηθική του συνειδηση και υπονομεύεται η ήδη υπάρχουσα μόρφωσή του, καθώς είναι ανίκανος να διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες και να εξελιχθεί ως άνθρωπος. Η μισαλλόδοξη στάση του θύτη καταδεικνύει την πνευματική του ένδεια δυσχεραίνοντας με αυτόν τον τρόπο την ομαλή του

κοινωνικοποίηση, γεγονός που αποτελεί τροχοπέδη για τις κοινωνικές του σχέσεις αργότερα.

Ο ρατσισμός οδηγεί σε ανισότητα στην εκπαίδευση, μετατρέποντας τα θύματά του ευκόλως χειραγωγήσιμα. Προάγεται η βία, η εγκληματικότητα και ο σχολικός εκφοβισμός (bullying). Σε πολλές περιπτώσεις, ο ρατσισμός γεννά ρατσισμό και η άσκηση βίας οδηγεί στην αντίδραση και την παραβατική συμπεριφορά εκ μέρους του παιδιού που υπήρξε αρχικά θύμα του σχολικού ρατσισμού, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο έναν φαύλο κύκλο βίας και παραβατικότητας.

Ευαγγελία Χατζημιχαήλ
(διασκευασμένο κείμενο)

ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ

A1. «Σε πολλές περιπτώσεις, ο ρατσισμός γεννά ρατσισμό και η άσκηση βίας οδηγεί στην αντίδραση και την παραβατική συμπεριφορά εκ μέρους του παιδιού που υπήρξε αρχικά θύμα του σχολικού ρατσισμού.»: Να σχολιάσετε την παραπάνω άποψη σε μια παράγραφο 100-120 λέξεων.

Μονάδες 25

A2. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω διαπιστώσεις, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

1. Η τάση του ανθρώπου προς τον ρατσισμό είναι προκαθορισμένο χαρακτηριστικό της προσωπικότητάς του.
2. Η ποικιλομορφία των σημερινών κοινωνιών είναι άμεσα συνδεδεμένη με τα αυξημένα επίπεδα ρατσισμού.
3. Η ρατσιστική συμπεριφορά είναι πάντα σκόπιμη.
4. Το σχολικό περιβάλλον αντικατοπτρίζει την παθογενή κατάσταση της κοινωνίας.
5. Σε πολλές περιπτώσεις τα παιδιά - θύματα του ρατσισμού εγκαταλείπουν το σχολείο.

Μονάδες 25

B1.

α. Να βρεθεί η δομή της πρώτης («Ο ρατσισμός ως φαινόμενο... τις ιδιαίτερες ικανότητες κλπ.») παραγράφου του κειμένου. (6 μονάδες)

β. Να αναγνωρίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της τρίτης («Δυστυχώς, ο ρατσισμός δεν αφορά ... αποτελώντας καθρέπτη της κοινωνίας μας.») παραγράφου του κειμένου. (μονάδες 4)

γ. Να εντοπίσετε μια αναφορική επιρρηματική, μια αναφορική ονοματική και μια ειδική πρόταση (μονάδες 3).

Μονάδες 13

B2. Να γράψετε τη νοηματική σχέση που δηλώνουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις του κειμένου: *Αντίθετα, Ειδικά, Επομένως, διότι, καθώς.*

Μονάδες 5

B3. Ποια σύνταξη (ενεργητική – παθητική) επιλέγει ο συγγραφέας σε καθένα από τα παρακάτω αποσπάσματα; Να μετατρέψετε τη συγκεκριμένη σύνταξη στην αντίθετή της.

- Η διαφορετικότητα μιας ομάδας την οδηγεί σε μία διακριτή κατηγορία.
- Σε πολλές περιπτώσεις, μάλιστα, ο ρατσισμός αυτός εκφράζεται με σωματική βία, απειλές, υβριστικά σχόλια ή λεκτική βία.

Μονάδες 12

B4. Να επισημάνετε στο κείμενο μία φράση που να χρησιμοποιείται συνυποδηλωτικά/ μεταφορικά και μία που να χρησιμοποιείται δηλωτικά/ κυριολεκτικά. (μονάδες 6)

Μονάδες 6

B5.

α. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε ένα συνώνυμο, χωρίς να αλλοιώνεται το νόημα του κειμένου: (μονάδες 5)

συμβιώνουν, εξαναγκάζεται, διαμορφώνουν, εκφράζεται, αναρίθμητες.

β. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε ένα αντώνυμο:

επίκτητη, γενικεύσεις, αποκλεισμό, εσωστρεφές, μακροπρόθεσμα.

(μονάδες 5)

γ. Να χωρίσετε τις παρακάτω λέξεις στα συνθετικά τους και να σχηματίσετε μια νέα λέξη (απλή ή σύνθετη) χρησιμοποιώντας το β' συνθετικό: **εντάσσονται, αναφέρεται.** (4 μονάδες)

Μονάδες 14